

Tapa noorsportlased käisid Otepääl

Üle-eelmisel nädalavahetusel toimunud murdmaasuusatamise maailma karikavõistluste Otepää etappi aitasid läbi viia ka viis Tapa gümnaasiumi õpilast.

Tõnis ja Liis Lanno, Anni Vainola, Joonas Oja ja Ain Roosimägi olid need **Raili Rooba** suusatrenni tublid noored, keda võistluskomitee ajavõtutülem, Tapa linnavalitsuse arendusõunik **Vahur Leemets** oli pidanud vääriliseks arvata korraldusmeeskonna hulka.

Anni ütles, et juba oktoobrikuus tundis nende treeneri huvi, kas keegi soovib minna jaanuari algul Otepääl toimuvatele murdmaasuusatamise MK-etapile ajavõtutülemi. Esialgsetele soovijatele Annile ja Liisile lisandusid peaaegu Tõnis, Ain ja Joonas.

Reede, 9. jaanuar oli ettevalmistav päev. Siis said ajavõtutülemi liikmed oma ülesandeid juba praktikas proovida. Samal ajal tegelesid telemehed kaameraproovidega. Liisi, Anni, Aini ja Tõnise ülesandeks oli võistlejate jalgade külge ajavõtu andurite (kiipide) panek ja peale distantsi läbimist jälle nende ära võtmine. Esialgu pidi neid juhendama Raili Rooba, aga haiguse pärast jäi tal Otepääl

sõitmata. Nii oligi kiibimeeskonna juhendaja Tartu tudeng Maarja Krass. Joonas dubleeris finišis ajavõttu. Ajavõtuga tegeles üldse 25 inimest. Isegi Tapa linnapea **Kuno Rooba** oli vaheajavõtu punktis tööle rakendatud.

Esimesel võistluspäeval pani Ain kiibid Andrus Veerpalule. Teisel päeval tegi seda Joonas. Kristiina Šmigunile pani kiibid Anni. Korra juhtus ka väike segadus. Kiibid tuleb suusatajatele panna paarikaupa. Ühele võistlejale pandi eksikombel eri paaride kiibid. Õnneks viga aga avastati ruttu ja probleem lahendati. Vastasel juhul oleks võinud ajavõtustüsteemi rivist välja minna.

Suur elamus oli see, kuidas rahvas juubeldas Kristina Šmiguni finišeerumisel. Aini sõnul oli ta veel viis minutit pärast seda kurt. Teine asi, mis üllatas, oli see, et teleteliskamerad jätsid suusatajad pikakasvulised. Tegelikult olid nad aga suhteliselt lühikesed. Noortele meeldis, kui hästi oli võistluste läbiviimine organiseeritud. Kõik laabus apsudeta. Tüdrukud olid uhked selle üle, et said nii ligidalt maailma suusaparemikku näha ja ka nendega suhelda. Poisid ütlesid, et sportlased olid

Anni Vainola paneb ajavõtukuipi Kristina Šmiguni jala külge.

Foto Vahur Leemets

kõik väga sõbralikud ja lahedad.

Kohapeal oli huvitav vaadata, kuidas rahvas kaasa elas. Arvamus, et teleteliskamera on suusavõistlusi parem jälgida, ei ole õige. Suusastaadioni suurelt ekraanilt sai

näha sama pilti, mis kodustesse teleteliskamerasse jõudis. Meie noored õbbisid Otepääl lähedal Marguse puhkekeskuses.

Vahur Leemetsa kiitis väga noori abilisid, probleeme polnud ja

kõik tulid oma ülesannetega toime. Ka järgmisel aastal plaanib ajavõtutülem kasutada Tapa noorte abi rahvusvaheliste võistluste korraldamisel.

Heiki Vuntus

Õppus koos liikluspoltseinikega

14. jaanuaril toimus Tapa gümnaasiumis liiklusalane üritus. Tallinna liikluspoltseini liiklusjärelvalve osakonnast tulid kohale kolm politseiniku, kes rääkisid meile liiklusest.

Alguses vaatasime videofilmil liikluskoer Värdist, helkuri kandmise tähtsusest ja ohutust sõidutee ületamisest "sebral".

Järgmisena sõitsime linnast välja ning jäime seisima pimedas kohas. Tulime kõik bussist välja. Üks politseinik kõndis pimedusse. Politseiautos istus lapsevanem, kes andis signaali, kui politseiniku enamus näha ei olnud. Nüüd võttis politseinik välja helkuri ja ta oli taas hästi nähtav. Kõik läksime joostes ja kõndides pimeduse poole, politseiniku juurde. Seal oli nii valge, et sai isegi raamatut lugeda. Saime selgeks, et väga tähtis on kanda helkurit.

Seejärel sõitsime kooli juurde tagasi. Meile näidati erinevaid kumminuasiid, käe- ja jalaraudu ning püssi. Sai-

me proovida, mis tunne on kanda seljas kuulivesti. Kogu see varustus peab politseinikul igal tööpäeval kaasas olema. Päris raske.

Veel tehti katse keedetud muna ja väikese kiivriga. Kiivri sees olnud muna jäi löögi tagajärjel terveks, paljas muna aga purunes. Saime selgeks, et jalgrattaga sõitmisel on kaitsekiivri kandmine vajalik. Lahked politseinikud kinkisid lastele kumme, helkureid ja õhupalle, lapsevanematele aga väikesed raamatud.

Lõpuks oli küsimuste-vastuste voor. Saime uurida, mis-moodi näeb välja politseiauto seestpoolt. Mõned poisid said sellega isegi sõita. See õhtupoolik oli väga tore ja huvitav.

Ah jaa! Unustasin öelda, et sel ajal, kui meie vaatasime filmi, tegelesid politseinikud vanematega. Neile peeti loeng teemal „Sõida kaine peaga“, tutvustati alkomeetrit ja tehti erinevaid katseid. See päev oli ka neile õpetlik ja meeldejääv.

Mai Kroonmäe
4.a klass

Minister huvitus Tapa piirkonnast

Üle-eelmisel reedel, osaledes Tapa piirkonna haldusterritoriaalse korralduse muutmise (HTKM) ühiskomisjoni istungil, otsustas regionaalminister Tapa piirkonna reformi käsitleda pilootnäitena, kuna tegu on erinevaid maakondi puudutava protsessiga.

Kui linnapea **Kuno Rooba** oli regionaalministrile tutvustanud Tapa piirkonna HTKM-i senist seisu ja koosolekul osalenud olid esitanud palju küsimusi, said sõna küllalised.

Regionaalminister **Jaan Õunapuu**, ministri nõunik **Uno Parm** ja siseministeeriumi kohaliku omavalitsuse osakonna juhataja **Väino Toemets** olid ühel nõul, et HTKMI läbiviimine Tapa piirkonnas on komplitseeritud.

Oma esinemise algul teavitas minister Jaan Õunapuu, et kavas ei ole maakondade arvu muuta. Õunapuu: "Samas on teada ka see, et Järvamaa on hell oma televiiku suhtes. Vaatamata sellele tuleb tunnustada Lehtse vallavolikogu positiivset vastust Tapa linnavolikogu ühinemissetpanekule." Minister pidas õigeks Tapa piirkonna tegevust elujõulisema omavalitsusüksuse moodustamisel. Praegu rahastab riik omavalitsuste (OV) liitumisprotsessi valitsuse reservist kuni 3,7 miljonit kr liituvate OV peale. See jaguneb kaheks. Ühe osa moodustab admin-kuludeks antav raha ja teine osa summast saadakse sõltuvalt elanike arvust. See raha ei ole mõeldud võlgade ja laenude tasumiseks, vaid on investeerimiseks.

Väino Toemets tutvustas 1. aprilliks valmivat Eesti Vabariigi haldusterritoriaalse korralduse seaduse muutmise eelnõu, mis annab ühinemisprotsessi kavandavatele omavalitsustele kindluse, et valitsuste vahetus ei takista ühinemise kulgu. Seaduse eesmärk on soodustada kohalike omavalitsuste ühinemist volikogude algatusel. Liitumised peavad olema nii elanike, OV-de kui ka riigi huvideks.

Regionaalminister Jaan Õunapuu pakub huvi Tapa piirkonna areng.

Foto Heiki Vuntus

Ministeeriumi esindajate lahkumise järel arutas komisjon veel reformiga seotud küsimusi. Ühinemisprotsessis osalevad omavalitsused (Tapa linn, Saksi, Lehtse ja Kadrina vald) sõlmivad 6. veebruaril koostöölepingu. Sellel aastal jõuab tasuta iga reformipiirkonnas elava pereni kuus ühinemist kajastavat ajalehte. Otsustati, et ühiskomisjoni koosolekud toimuvad iga kuu esimesel reedel kell 9.30 Tapa linnavalitsuse III korruse saalis. Järgmisel koosolekul moodustatakse omavalitsuste esindajatest töögrupid ühinemisprotsessi ettevalmistamiseks.

Heiki Vuntus

LUGEJA KIRJUTAB

Õiendus

Täna Teid südamest ajalehe Sõnumed aasta esimeses numbris kirjutatud ilusa jutu eest. Kirjutise lõpupoole oli väike ebatäpsus, mis tegi õigustatud pahameelt **Algur Kaermale**. Nimelt oli tema see hea inimene, kes organiseeris Tapa linna puuetega inimeste tarbeks invatarkuiv. Mainisin seda fakti Tapa linnavalitsuse sotsiaalosalakonna juhataja sõnade järgi "nimelt on tehtud A. Kaerma poolt heategevus, kuid osa invatarkuiv on veel jagamata – need asjad ei tohi seista, kuna nende tarbijad ootavad neid". Paraku pole meie riik veel nii rikas, et suudaks kõigile füüsiliste puuetega inimestele muretseda invatarkuiv ja on väga meeldiv, kui head inimesed naabermaadest ja ka kodumaa poolt võtavad südameasjaks neid aidata. Tapa linnas on palju häid inimesi, kes on aastaid tegelema heategevuse-

ga (eesotsas A. Kaermaga) ja teevad seda ka edaspidi. Teie linna sotsiaalosalakonna juhataja on väga kohusetundlik. Seda oli näha tol jõulueelsel päeval, kui Jeeriku majas heategevuspäeval osalesime. Väga hoolsalt olid koostatud abivajajate nimekirjad, linnaametnik tundis igat tulijat ja kuulas ära ka nende mured. Minu arvates on **Ene Augasmägi** väga sobilik oma ametisse ja ega ta soovitud sellega kellelegi halba, kui mainis, et osa invatarkuiv on veel jagamata. Palun ajalehe vahendusel vabandada nii minu kui kõigi osalejate nimel hr Algur Kaerma ees temale osutatud südamevalu pärast. Soovin Teie lehele häid kirjatükke ja olgu ikka Tapa linnas rohkem häid inimesi!

Lugupidamisega
Karl Mäesepp Rakverest

Tarbijaid kaitstakse ka sel aastal

Käesoleva aasta algusest Tapa linnavalitsuses enam tarbijakaitseinspektori vastuvõtu ei toimu, sest linn ei pikendanud lepingut.

Edaspidi saab tarbijakaitsealaste probleemidega pöörduda Helle-Anne Orgi poole telefon 32 71853. Hakkamata teadmata Rakvere Tarbijakaitse Ühingu volitatud isikuna ja mis kõige tähtsam – sõltumatu. Praegu puudub küll koht, kus nõustamine toimiks, aga kabineti olemasolu ei ole kõige tähtsam.

On ka teisi võimalusi info edastamiseks. Kindlasti on üheks ajakirjandus. Loodan, et jätkub koostöö ajalehega Sõnumed. Ootan teie ettepanekuid tarbijakaitsealaste tegevuse paremaks muutmiseks. Milliste probleemidega te olete kokku puutunud? Proovime koos leida lahendusi.

Loodan meeldivale koostööle.

Helle-Anne Org

Tapa gümnaasiumis oli loeng Taani ühiskonnast

Sel teisipäeval oli Tapa gümnaasiumi ühte klassiruumi kogunenud hulgaliselt noori gümnaasiste, kes said kaasa lüüa Taani Kuningriigi ja selle ühiskonda tutvustavas loengus.

2003. aasta kujunes minu elus kogemusterohkeks ning välismaal nähtud ja kogetud tahtsin jagada ka kohalikele Tapa linna noortega. Loengu eesmärk oli tutvustada Taani ühiskonnakorraldust, tuginedes minu isiklike kogemustele. Taani Kuningriik on olnud demokraatlik juba pikka aega ning heaoluriigina on ta suutnud säilitada elamisväärsel elatustasemel ka tänapäeva kiiresti muutuv Euroopas. Õppimine Aarhuse Diakooniakoolis avardas mu silmaringi ning võimaldas Eestis toimuvat perspektiivis jälgida ja analüüsida.

Välismaal õppimise kõige suurem pluss on rahvusvaheline keskkond ja sõprussidemed, mis tulevikule ja üldisele globaliseerumisele mõeldes väga kasulikuks osutuvad. Loengu teema üks juhtmõte oligi innustada noori välismaal õppima ning juba varakult olema aktiivne linnakodanik. Paljud taani õpilased ja üliõpilased töötavad vabatahtlikuna mittetulundusühingute juures, sest vabatahtliku töö on Taanis au sees ning inimesed leiavad oma argipäevas kasvõi paar tundi aega, et teha midagi head, olla kellelegi sõbraks või kuulata ära kellegi mure. Vabatahtlikud on heategevuskliik jõud, kes suudavad muutusi ühiskonnas või indiviidi elus läbi viia ilma materiaalselt kasu saamata. Oluline on olla iseteadlik ning algatusvõimeline, sest siis on tagatud mõttekaaslaste leidmine ja ühistöödega ka ideede realiseerimine.

Muutused meie elus saavad toimuda ainult siis, kui probleemidele tähelepanu pööratakse ning ainult riigi või omavalitsuse abile

Helen Viktor õpib kõrgkoolis inglise keelt ja kirjandust.

Foto Heiki Vuntus

loomata ei jääda. Taani heaoluriiki ei loodud ühe päevaga, selleks on kulunud aega ja erinevaid ideid. Väga oluline on põlvkondadevaheline koostöö, et noored aktivistid saaksid oma eelkäijate kogemustele tuginedes arendada paremat homset. Taani riigil tunduvad Eesti ees olema mitmed eelised oma rahva eest hoolitsemisel.

Kõigil haavatavatel ühiskonnaliikmetel, olgu nad siis puuetega inimesed, töötud, alkohoolikud, narkomaanid või vaesed, on teatud sotsiaalsed garantiid ning turvatunne mille riik ja kohalikud omavalitsused kehtestavad. Samas tuleb mees pidada kultuurilise tausta mõju meie ühiskonnale ja olgu Taani kuitahes suurepärane näide heaoluriigist ei saa me Taani riigi asju Eestisse lihtsalt üle kanda. Oluliseks aspektiks kujuneb eel-

kõige erinevate heaoluriikide süsteemide mugandamine Eestile olemasolevas kultuuriruumis.

Arvan, et Tapa noortel jätkub tahet ja teadmisi meie elu paremaks muuta. Tuleb varuda vaid kannatust ning kogemusi, et siimaga nähtavaid tegusid meie ühiskonnas korda saata. Tapa gümnaasiumis loengut pidades sain ma kinnitust, et noortel on huvi välisriikide vastu ning mine tea, kes oma rahvusvahelisi kogemusi õige varsti järgmistest kooliõpilastega jagab.

Eestil on kõvasti potentsiaali, et jõuda Balti mere regiooni heaoluriikide tasemele. Tuleb vaid oma eesmärkide nimel töötada ja kaaskodanike heaoluga arvestada.

Helen Viktor

Kultuuriklubi Camerata ja Tapa identiteet

Olen sunnitud pettumuse valmistama nendele lugejatele, kes loodavad vastuse saada küsimusele, mis on Tapa identiteet. Küll aga tulen välja paari fantaasiarikka utopistliku mõtteavaldu.

Ajalooliselt on Tapa olnud võimas raudteesõlm ja sõjaväelinnak – tänaseks on säilinud ainult viimase tähtsus. Ei tohi unustada, et Euroopa Liiduga liitumiseni on jäänud sadakond päeva ja paratamatult tuleb suunata tähelepanu sellele, milliseks kujuneb Tapa-suguste provintsiinimakeste staatus. Kas ja kuidas me pääseme Euroopa kaardile ning milline saab olema meie *trademark* (kaubamärk) selles liidus? Vaadake mõtle näkku – Lääne mastaabis ei ole meil ette näidata ei materiaalselt ega ka vaimset (kultuurilist) produkti, mille kvaliteet vastaks euroturule nõuetele. Mida siis teha?

Möödunud aasta detsemberis sai loodud kultuuriklubi Camerata, mille eesmärk on pikemas perspektiivis Tapa linna maine kujundamine kõrgekvaliteediliste kultuuritriteuste korraldajana. Suurem osa lugejaid peab selle

idee autoreid ilmselt ignorantseteks reaalsest olukorrast või siis lihtsalt lollikesteks – kellele see kõrgkultuur siin Tapa linnas õieti mõeldud on? Kooliõpilastele või õpetajatele? Kultuurikoja töötajatele? Arenduskoja töötajatele? Tõepoolest, süvakultuuri tarbijakond on väga väike (ilmselt võiks need inimesed meie linnas kahe käe näppudel üles lugeda), siiski ei tohi ära unustada, et kõrgkultuur on juba oma olemuselt elitaarne.

19. sajandil tekkis vastandus uudisjutte pakkuvate lehtede, mis eelistasid sensatsioonide ja kõmu, ning analüüsi ja kommentaare pakkuvate lehtede vahel. Seal vastanduvad kaks loogikat ja legitiimsiooniprintsiipi: ametivendade tunnus, mis langeb osaks neile, kes kõige täielikumalt tunnistavad seesmisi printsiipe ehk väärtusi, ja laiade hulkade tunnus, mis materialiseerub lugejate, kuulajate, vaatajate või müüjate piletit hulgana. Kuhu tõmmata piir kahe printsiibi vahel? Analoogete probleemidega tegeleb kultuurisotsioloog Dominic Stri-

nati oma peateoses **Sissejuhatus populaarkultuuri teooriasse**. Ta uurib, kui palju võiks ja kui palju üldse tohiks lahendada kangekraami (kultuuri), et sellel oleks piisav tarbijakond (publik), kuid samas säilikis mõnusa terav maitse (kunstiline kvaliteet). Teisisõnu: kas kultuur on lähemal intellektuaalsele või kaubanduslikule poolele. Kujutame näiteks ette kurioosset raadiojaama, mille muusikavalik kõiguks äärmusest äärmusesse: hommikul kõlaks klassikaline muusika, keskpäeval estraadimuusika ning õhtuti kaasaegne tantsumuusika. Kui paljud inimesed kuulaksid seda jaama? Julgen väita, et asi, mis on kõigile mõeldud, ei ole tegelikult kellelegi mõeldud.

Seega ei saagi olla tegu intellektuaalselt kvaliteetse kultuuri tootanguga, mis tõmbaks samal ajal ligi masse. Camerata sai loodud kindlale sihtgrupile, inimestele, kes tarivad kõrgkultuuri. Ja neid inimesi on Euroopa Liidus küllalt. Artikli juhtmõttena esitan utopistliku ning hulljulge retoorilise küsimuse: miks ei võiks Tapa

Kultuuriklubi Camerata avapäev 20. jaanuaril Tapa gümnaasiumis pidas ettekande Johann Sebastian Bachist PhD Toomas Siitan Eesti Muusikaakadeemiast.

Foto Heiki Vuntus

märk Euroopas olla kõrgkultuuri viljelev seltsing, mis viib läbi üle-Euroopalise tähtsusega kultuuritritusi (loengud, ettekanded, konverentsid, seminarid, teatritendused, kontserdid) sellele väikesele, elitaarsele sihtgrupile? Meenutaksin

siinkohal ülemaailmse tuntusega keskajafestivali Gotlandi saarel ning väikest Tailleze küla Prantusmaal, kuhu tullaek palvetama kõigilt mandritelt. *Mission impossible?*

Juko-Mart Kõlar,
TG inglise keele õpetaja

